

Temat: Rola społeczeństwa obywatelskiego w państwie demokratycznym.

Cele:

- podaję cnoty obywatelskie;
- przedstawiam cele i formy działań organizacji pozarządowych;
- przedstawiam cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce;
- wyjaśniam ideę wolontariatu i przedstawiam formy działalności wolontariuszy;
- przedstawiam formy wpływania obywateli na decyzje władz samorządowych oraz przedsięwzięć podejmowanych przez młodzieżowe rady gminy lub miasta;
- uzasadniam potrzebę przestrzegania zasad etycznych w życiu publicznym;
- rozpoznaje przejawy ich łamania i podaje skutki takich działań.

Uwaga! Zanim przejdziemy do nowego tematu. Sprawdzimy, czy wiecie, kto w naszym państwie sprawuje władzę ustawodawczą, kto wykonawczą, a kto sądowniczą. Skopiujcie link i wykonajcie zdanie. Zdjęcie prześlijcie na messengerze lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.

<https://learningapps.org/display?v=pkq88wq2t20>

1. Zapoznajcie się z informacjami zamieszczonymi poniżej, następnie przepiszcie do zeszytu te zapisane tłustym drukiem.

W dzisiejszych czasach jednym z podstawowych pojęć związanych z demokracją jest aktywność społeczna, mająca nieocenione znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania państwa. **Aktywność społeczna polega na nieprzymuszonym angażowaniu się jednostek w sprawy o charakterze publicznym oraz na działalności mającej na celu kształtowanie otaczającej nas rzeczywistości.** Demokratyczny ustrój państwa nie mógłby istnieć bez zaangażowania obywateli w jego kształtowanie.

Skoro bowiem demokracja oznacza rządy ludu, nigdy nie będzie ona mogła funkcjonować prawidłowo, jeśli obywatele nie będą zainteresowani sprawowaniem tych rządów i angażowaniem się w sprawy państwowe.

Społeczeństwo państwa, którego obywatele są społecznie aktywni, określa się mianem społeczeństwa obywatelskiego. Społeczeństwo obywatelskie opiera się na aktywności jego członków oraz ich zdolności do samoorganizacji bez impulsu czy przymusu ze strony władzy publicznej. **Podstawą funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego jest świadomość jego członków potrzeb zbiorowości oraz chęć ich zaspokajania.**

2. Kiedy zajrzycie do Konstytucji RP w **rozdziale I w artykule 12** oraz w **rozdziale II w art. 58 i art. 59** znajdziecie następujące zapisy:

Art. 12

Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania związków zawodowych, organizacji społeczno – zawodowych rolników, stowarzyszeń, ruchów obywatelskich, innych dobrowolnych zrzeszeń oraz fundacji.

Art. 58.

1. Każdemu zapewnia się wolność zrzeszania się.
2. Zakazane są zrzeszenia, których cel lub działalność są sprzeczne z Konstytucją lub ustawą. O odmowie rejestracji lub zakazie działania takiego zrzeszenia orzeka sąd.
3. Ustawa określa rodzaje zrzeszeń podlegających sądowej rejestracji, tryb tej rejestracji oraz formy nadzoru nad tymi zrzeszeniami.

Art. 59.

1. Zapewnia się wolność zrzeszania się w związkach zawodowych, organizacjach społeczno-zawodowych rolników oraz w organizacjach pracodawców.
2. Związki zawodowe oraz pracodawcy i ich organizacje mają prawo do rokowań, w szczególności w celu rozwiązywania sporów zbiorowych, oraz do zawierania układów zbiorowych pracy i innych porozumień.
3. Związkom zawodowym przysługuje prawo do organizowania strajków pracowniczych i innych form protestu w granicach określonych w ustawie. Ze względu na dobro publiczne ustawa może ograniczyć prowadzenie strajku lub zakazać go w odniesieniu do określonych kategorii pracowników lub w określonych dziedzinach.

4. Zakres wolności zrzeszania się w związkach zawodowych i organizacjach pracodawców oraz innych wolności związkowych może podlegać tylko takim ograniczeniom ustawowym, jakie są dopuszczalne przez wiążące Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowe

Z powyższych artykułów wynika, że każdy obywatel ma prawo do przystąpienia do organizacji, m.in.

- partii politycznych;
- stowarzyszeń i fundacji;
- związków zawodowych;

Cechy społeczeństwa obywatelskiego

- pluralizm (przypominam, możliwość istnienia wielu różnych partii politycznych o różnych poglądach);
- liczne stowarzyszenia obywatelskie ;
- stowarzyszenia polityczne ;
- aktywizm;
- wysoka frekwencja w wyborach;
- krytycyzm ;
- innowacyjność ;
- poczucie współodpowiedzialności za własne państwo i społeczność lokalną;
- niski poziom korupcji;

3. Przyjrzyjmy się teraz fundacjom i stowarzyszeniom, które nazywane są **organizacjami pozarządowymi.**

Obejrzyjcie krótki film. Wystarczy, że skopiujecie link.

<https://www.youtube.com/watch?v=j4iiNCQX0qw>

Zadanie 1.

Na podstawie filmu wymieńcie źródła finansowania stowarzyszeń i fundacji. Odpowiedź zapiszcie w zeszycie.

4. Zajrzyjcie do podręcznika na stronę 152 i zapoznajcie się z informacjami na temat fundacji i stowarzyszeń. Zapamiętajcie, jakie warunki trzeba spełnić, chcąc założyć fundację lub stowarzyszenie.

5. Zapoznajcie się z poniższymi informacjami.

Rola stowarzyszeń i fundacji w społeczeństwie obywatelskim:

- promują wartości;
- propagują sport;
- organizują wydarzenia kulturalne;
- zajmują się edukacją, ekologią;
- prowadzą i finansują badania naukowe;
- prowadzą szkolenia;
- dofinansowują służbę zdrowia;
- są częścią struktury władz lokalnych; wpływają na decyzje jak i zapewniają środki, ludzi i usługi dla wielu lokalnych instytucji i inicjatyw;
- wpływają na opinię publiczną i poruszają sprawy często niewygodne lub takie, z którymi nie radzi sobie administracja rządowa;
- wpływają na obyczaj i wrażliwość ludzi;
- ograniczają władzę i biurokrację państwową i samorządową;
- mogą kontrolować i krytykować działalność instytucji państwowych;
- obywatele mogą sami uczestniczyć w życiu i funkcjonowaniu państwa;

6.A teraz obejrzyjcie film, który odpowie na pytanie: **Jak mądrze wspierać organizacje pozarządowe?** Skopiujcie link do przeglądarki, oglądajcie i zapamiętajcie udzielone tam rady.

<https://www.youtube.com/watch?v=s4rVVcitvLQ&t=3s>

Zadanie 2.

Na podstawie tekstu źródłowego i w oparciu o wiedzę zdobytą na dzisiejszej lekcji odpowiedz na pytania.

Fundacja najczęściej kojarzy się ze styczniową zbiórką pieniędzy. Pośród śniegów i mrozów na ulicę wychodzą tysiące wolontariuszy i miliony Polaków, by wspólnie zbierać na konkretny, wcześniej wytyczony przez Fundację cel (...) między innymi dla: kardiochirurgii dziecięcej, ratowania życia dzieci poszkodowanych w wypadkach (...).

a) Podaj pełną nazwę fundacji opisanej w tekście.

.....

b) Podaj imię i nazwisko szefa tej fundacji.

.....

c) Wymień, jakie role z wypisanych powyżej spełnia Fundacja, o której mowa w tekście źródłowym.

.....
.....

6. Przejdźmy teraz do **związków zawodowych**. Być może pomyślicie, że to temat odległy. Jednak ani się obejrzyjecie, kiedy staniecie się pracownikami lub pracodawcami. Będąc pracownikami, macie możliwość wstąpienia do związków zawodowych. Z kolei, kiedy założycie dużą firmę, musicie wiedzieć, że prawo do założenia związków zawodowych przysługuje Waszym pracownikom.

Głównym zadaniem **związków zawodowych** jest dbanie o interesy pracowników, ochrona ich praw i zapewnienie im korzystnych warunków zatrudnienia.

Formy i sposoby działania związków zawodowych:

- negocjacje z pracodawcą (rokowania)
- arbitraż
- strajk ostrzegawczy
- strajk - strajk może przybrać różną formę: **strajk włoski** - pracownicy nie porzucają pracy, ale zwalniają tempo, obniżają wydajność i żądają normalnej płacy. **Strajk okupacyjny** - pracownicy przerywają pracę i pozostają na terenie zakładu. **Strajk głodowy** - pracownicy (lub ich reprezentacja) powstrzymują się od jedzenia. **Strajk czarny** - pracę porzucają nawet pracownicy odpowiedzialni za bezpieczne funkcjonowanie zakładów. Strajki mogą obejmować pracowników jednego lub wielu zakładów (**strajki grupowe**), określonej branży (np. nauczycieli), a także całego kraju (**strajki generalne**).

Zadanie 3.

Przeanalizuj ilustrację. Podaj definicję zjawiska przedstawionego na rysunku satyrycznym.

.....

.....

.....

7. Aby przybliżyć Wam ideę **Wolontariatu**, proponuję obejrzenie dwóch krótkich filmów. Skopiujcie poniższe linki i obejrzyjcie je. Po obejrzeniu filmów odpowiedzcie na pytanie.

Zadanie 4

Kim jest i co robi wolontariusz? Jakimi cechami charakteru powinien wyróżniać się wolontariusz? Wymień 3.

.....

.....

.....

<https://www.youtube.com/watch?v=2TPJIOmsROY>

<https://www.youtube.com/watch?v=fdEADWetsaA>

8. UWAGA! TEGO NIE ZNAJDZIESZ W PODRĘCZNIKU. MUSISZ WIEDZIEĆ, ŻE MASZ PRAWO DO OBYWATELSKIEGO NIEPOŚLUSZEŃSTWA.

Obywatelskie nieposłuszeństwo i jego przykłady

CO TO JEST?

Obywatelskie nieposłuszeństwo – otwarty sprzeciw wobec decyzji rządu lub przepisów prawa w imię wyższych wartości, np. działanie w imię obrony interesów jednostki lub grupy. Dochodzi do niego najczęściej, gdy legalne drogi postępowania nie przyniosły oczekiwanego skutku (petycje, listy otwarte, założenie stowarzyszenia itp.) Wówczas grupa może otwarcie sprzeciwić się decyzji rządu lub naruszyć konkretny przepis prawny. Nie można jednak używać przemocy.

JAKIE WARUNKI MUSZĄ ZOSTAĆ SPEŁNIONE?

Cechy społecznego nieposłuszeństwa:

- musi być podejmowane w imię wyższych wartości;
- nie może dotyczyć interesów osobistych;
- nie można używać przemocy;
- świadoma gotowość do poniesienia kary za nieposłuszeństwo (świadomość poniesienia konsekwencji i zgoda na nie);

DLA CHĘTNYCH (Przygotuj referat na stronę A4 na następujące tematy, każdemu zagadnieniu poświęć 1/3 strony)

- 1) Przedstaw przejawy aktywności obywatelskiej w latach 2019/2020.
- 2) Przedstaw przykłady działań prowadzonych przez wolontariuszy z terenu naszej gminy lub powiatu.
- 3) Działanie, której grupy społecznej w roku 2019/2020, można uznać za przejaw obywatelskiego nieposłuszeństwa?

Marlena Kurkowiak